

**Brüssel, 24. juuni 2021
(OR. en)**

10113/21

**Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0036(COD)**

**CODEC 957
CLIMA 159
ENV 455
ENER 299
PE 76**

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus) – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Brüssel, 23.–24. juuni 2021)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

Sellel seoses esitas raportöör Jytte GUTELAND (S&D, SE) keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel muudatusettepaneku 176 eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks ja komisjoni avaldusi sisaldava muudatusettepaneku 177 seadusandliku resolutsiooni muutmiseks. Nende muudatusettepanekute suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Lisaks sellele esitas ID fraktsioon ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 178).

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 24. juunil 2021 toimunud hääletusel vastu eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks esitatud kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 176) ning seadusandliku resolutsiooni projekti muutmiseks esitatud muudatusettepaneku nr 177.

Muudatusettepanekut nr 178 vastu ei võetud. Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seega peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekutega tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab väljajäetud teksti.

P9_TA(2021)0309

Euroopa kliimamäärus *I**

Euroopa Parlamendi 24 juuni 2021. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus) (COM(2020)0080 – COM(2020)0563 – C9-0077/2020 – 2020/0036(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2020)0080) ja muudetud ettepanekut (COM(2020)0563),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 192 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0077/2020),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Prantsuse Senati, Hollandi Senati ning Austria Liidunõukogu poolt protokoll nr 2 (subsidiarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta) alusel esitatud põhjendatud arvamusi, mille kohaselt seadusandliku akti eelnõu ei vasta subsidiarsuse põhimõttele,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 15. juuli 2020. aasta¹ ja 29. oktoobri 2020. aasta² arvamusi,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 2. juuli 2020. aasta arvamust³,
- võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 5. mai 2021. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
- võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi,
- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A9-0162/2020),

¹ ELT C 364, 28.10.2020, lk 143.

² ELT C 10, 11.1.2021, lk 69.

³ ELT C 324, 1.10.2020, lk 58.

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha⁴;
2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused;
3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁴ Käesolev seisukoht asendab 8. oktoobril 2020. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0253).

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 24. juunil 2021. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/..., millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamusi⁵,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁶,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁷

⁵ ELT C 364, 28.10.2020, lk 143 ja ELT C 10, 11.1.2021, lk 69.

⁶ ELT C 324, 1.10.2020, lk 58.

⁷ Euroopa Parlamendi 24. juuni 2021. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) ***Kliimamuutustest tingitud eksistentsiaalne oht eeldab julgemate eesmärkide püstitamist ja kliimameetmete tõhustamist nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil. Liit on võtnud endale kohustuse rohkem pingutada, et võidelda kliimamuutuste vastu ja viia ellu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe (edaspidi „Pariisi kokkulepe“)⁸, juhindudes selle põhimõtetest ja tuginedes parimatele kättesaadavatele teaduspõhiste teadmistele, pidades silmas Pariisi kokkuleppe pikaajalist temperatuurieesmärki.***
- (2) Komisjon esitas 11. detsembri 2019. aasta teatises „Euroopa roheline kokkulepe“ (edaspidi „Euroopa rohelepe“) uue majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Euroopa roheleppe eesmärk on ka kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõju eest. Samal ajal peab see üleminek olema õiglane ja kaasav, nii et kedagi ei jäetaks kõrvale.

⁸ ***ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.***

- (3) Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) 2018. aasta eriaruanne, milles käsitletakse mõju, mis tuleneb üleilmsest soojenemisest 1,5°C võrra tööstusajastu eelse tasemega võrreldes ja sellega seotud üleilmseid kasvuhoonegaaside heitkoguste muutumise suundumusi kliimamuutuste ohule üleilmse reageerimise tugevdamise, kestliku arengu ja vaesuse kaotamiseks tehtavate jõupingutuste kontekstis, loob kliimamuutustega võitlemiseks tugeva teadusliku aluse ning on selle tõenduseks, **et kliimameetmeid on vaja kiiresti tugevdada ning jätkata üleminekut kliimanetraalsele majandusele**. Selles eriaruandes kinnitatakse, et kasvuhoonegaaside heidet tuleb kiiresti vähendada ja temperatuuri tõusu on vaja hoida 1,5°C piires, eelkõige selleks, et vähendada äärmuslike ilmastikunähtuste **ja murdepunktideni jõudmise** tõenäosust. Elurikkuse ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva valitsustevahelise teaduslik-poliitilise foorumi (IPBES) 2019. aasta üleilmne elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste hindamisaruanne annab tunnistust elurikkuse vähenemisest kogu maailmas, kusjuures kliimamuutused on tähtsusest kolmas elurikkust vähendav tegur.
- (4) Pikaajalise eesmärgi kindlaksmääramine on väga oluline selleks, et toetada majanduse ja ühiskonna ümberkujundamist, **kvaliteetsete** töökohtade loomist, **kestlikku** majanduskasvu ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamist ning püüelda **ausal, sotsiaalselt tasakaalustatud**, õiglasel ja kulutasuval viisil ■ Pariisi kokkuleppe **pikaajalise** temperatuurieesmärgi poole.

- (5) *On vaja tegeleda sagenevate kliimaga seotud terviseohtudega, sealhulgas sagedasemate ja intensiivsemate kuumalainete, metsa- või maastikupõlengute ning üleujutustega, toidu ja veega seotud ohutuse ja julgeolekuohtudega, nakkushaiguste tekke ja levikuga. Nagu komisjoni 24. veebruari 2021. aasta teatises „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ teatati, on komisjon loonud kliimamuutustega kohanemise Euroopa platvormil „Climate-ADAPT“ Euroopa kliima ja tervise vaatluskeskuse, et paremini mõista, ette näha ja minimeerida kliimamuutustest tulenevaid terviseohte.*
- (6) *Käesolevas määruses järgitakse põhiõigusi ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige selle artiklit 37, mille eesmärk on edendada kõrgetasemelise keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamise lõimimist liidu poliitikasse kooskõlas kestliku arengu põhimõttega.*

- (7) *Kliimameetmed peaksid olema kõigi liidu majandussektorite jaoks võimalus ning aitama kindlustada liidu tööstuse juhtpositsiooni üleilmses innovatsioonis. Liidu õigusraamistiku ja tööstuse jõupingutuste toel on võimalik majanduskasv kasvuhoonegaaside heitest lahutada. Näiteks aastatel 1990–2019 vähenes liidu kasvuhoonegaaside heide 24 % ning majanduskasv oli samas vahemikus 60 %. Ilma et see piiraks liidu tasandil vastu võetud siduvate õigusaktide ja muude algatuste kohaldamist, peaksid kõik majandussektorid, sealhulgas energeetika, tööstus, transport, kütte- ja jahutussektor ning hooned, põllumajandus, jäätmemajandus ja maakasutus, maakasutuse muutus ja metsandus, olenemata sellest, kas need sektorid on hõlmatud liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemiga (edaspidi „ELi HKS“), aitama kaasa kliimaneutraalsuse saavutamisele liidus 2050. aastaks. Selleks et suurendada kõigi ettevõtjate kaasatust, peaks komisjon hõlbustama sektoripõhiseid kliimadialooge ja -partnerlusi, tuues kaasaval ja esinduslikul viisil kokku peamised sidusrühmad, et julgustada sektoreid endid koostama indikatiivseid vabatahtlikke teekaarte ja kavandama oma üleminekut liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisele 2050. aastaks. Sellised teekaardid võivad anda väärtusliku panuse sektorite abistamisse kliimaneutraalsele majandusele üleminekuks vajalike investeeringute kavandamisel ning võivad samuti aidata tugevdada valdkondlikku osalemist kliimaneutraalsete lahenduste otsimisel. Sellised teekaardid võiksid täiendada ka olemasolevaid algatusi, sealhulgas Euroopa akuliitu ja Euroopa saastevaba vesiniku liitu, millega edendatakse tööstuse koostööd kliimaneutraalsusele üleminekul.*

- (8) Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punktis a on sätestatud pikaajaline ***temperatuurieesmärk, millega püütakse tugevdada üleilmset reageerimist kliimamuutuste ohule, suurendades suutlikkust*** kohaneda kliimamuutuste ebasoodsa mõjuga, nagu on sätestatud selle artikli 2 lõike 1 punktis b, ja ***viies*** rahastamisvood kooskõlla arenguteega, mis on suunatud vähese kasvuhoonegaaside heite ja kliima muutumisele vastupidava arengu saavutamisele, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punktis c. ***Käesolev määrus kui Pariisi kokkuleppesse antava liidu panuse üldine raamistik peaks tagama selle, et nii liit kui ka selle liikmesriigid aitaksid kaasa üleilmsele kliimamuutustele reageerimisele, nagu on osutatud Pariisi kokkuleppes.***
- (9) Liidu ja liikmesriikide kliimameetmete eesmärk on kaitsta ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 raames ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide poole püüeldes inimesi ja planeeti, heaolu, jõukust, ***majandust***, tervist, toidusüsteeme, ökosüsteemide terviklikkust ja elurikkust kliimamuutuste ohu eest, samuti maksimeerida planeedi võimaluste piires jõukust ning tugevdada ühiskonna vastupanuvõimet ja vähendada selle vastuvõtlikkust kliimamuutuste suhtes. ***Sellel taustal peaksid liidu ja liikmesriikide meetmed juhinduma Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud ettevaatuspõhimõttest ja põhimõttest „saastaja maksab“ ning võtma arvesse ka energialiidu energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja Euroopa roheleppe põhimõtet „ära tekita kahju“.***

- (10) Kliimaneutraalsust peaksid aitama saavutada kõik majandussektorid, *mille puhul reguleeritakse liidu õigusega kasvuhoonegaaside heidet või sidumist.*
- (11) *Arvestades energia tootmise ja tarbimise suurt mõju kasvuhoonegaaside heite tasemele, on väga oluline tagada üleminek ohutule, kestlikule, taskukohasele ja kindlale energiasüsteemile, mis tugineb taastuvate energiaallikate kasutuselevõtmisele, hästi toimivale energia siseturule ja energiatõhususe parandamisele, vähendades seejuures energiaostuvõimetust. Digiüleminek, tehnoloogiline innovatsioon ning teadus- ja arendustegevus on samuti tähtsad kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamise tegurid.*
- (12) Liit on kehtestanud õigusraamistiku, et saavutada **2014. aastal enne Pariisi kokkuleppe jõustumist kokku lepitud** kasvuhoonegaaside heite vähendamise 2030. aasta eesmärk. Selle eesmärgi saavutamiseks on muu hulgas vastu võetud sellised õigusaktid nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ⁹, millega loodi ELi HKS, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/842¹⁰, millega kehtestati liikmesriikidele kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid 2030. aastaks, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/841¹¹, millega nõutakse liikmesriikidelt maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest pärineva kasvuhoonegaaside heite ja nende sidumise tasakaalustamist.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 1).

- (13) ***ELi HKS on liidu kliimapoliitika nurgakivi ja selle peamine vahend kasvuhoonegaaside heitkoguste kulutasuvaks vähendamiseks.***
- (14) Komisjon tutvustas oma 28. novembri 2018. aasta teatises „Puhas planeet kõigi jaoks. Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“ visiooni sellest, kuidas jõuda liidus 2050. aastaks kasvuhoonegaaside netonullheiteni sotsiaalselt õiglase ja kulutõhusa ülemineku kaudu.
- (15) 30. novembril 2016 avaldatud paketi „Puhas energia kõikidele eurooplastele“ kaudu on liit viinud ellu kõikehõlmavat süsinikuheite vähendamise poliitikat, eriti ehitades üles tugevat energialiitu, mis hõlmab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2012/27/EL¹² ja (EL) 2018/2001¹³ energiatõhususe ja taastuvenergia kasutamise 2030. aasta eesmärkide seadmist, ning tõhustades asjakohaseid õigusakte, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL¹⁴.
- (16) Liit on kliimaneutraalsusele üleminekul maailmas juhtpositsioonil ning on kindlalt otsustanud aidata suurendada üleilmseid ambitsioone ja tugevdada üleilmset reageerimist kliimamuutustele, kasutades kõiki oma käsutuses olevaid vahendeid, sealhulgas kliimadiplomaatiat.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

- (17) Liit peaks jätkama kliimameetmete rakendamist ja hoidma kliimavaldkonnas rahvusvahelist juhtpositsiooni ka pärast 2050. aastat, et kaitsta inimesi ja planeeti kliimamuutuste ohu eest, püüeldes Pariisi kokkuleppes seatud *pikaajalise temperatuurieesmärgi* poole ja järgides IPCC, *IPBESi ja kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu* teaduslikke *hinnanguid, samuti muude rahvusvaheliste organite hinnanguid.*
- (18) *Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht säilib nende rahvusvaheliste partnerite puhul, kellel ei ole liiduga samu kliimakaitsestandardeid. Seepärast kavatseb komisjon teha ettepaneku võtta valitud sektorites kasutusele piiril kohaldatav süsiniku kohandusmehhanism, et vähendada selliseid riske viisil, mis on kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni reeglitega. Tähtis on ka säilitada mõjusad poliitilised stiimulid, et toetada tehnoloogilisi lahendusi ja innovatsiooni, mis võimaldavad üleminekut konkurentsivõimelisele kliimanetraalsele liidu majandusele, tagades samal ajal investeerimiskindluse.*

- (19) Euroopa Parlament nõudis oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioonis Euroopa rohelise kokkuleppe kohta, et üleminek kliimaneutraalsele ühiskonnale tuleb saavutada hiljemalt 2050. aastaks ja sellest peab saama Euroopa edulugu, ning kuulutas oma 28. novembri 2019. aasta resolutsioonis kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta välja kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra. ***Euroopa Parlament on ka korduvalt kutsunud liitu üles seadma 2030. aastaks suurema kliimaeesmärgi ning lisama selle eesmärgi käesolevasse määrusesse.*** Euroopa Ülemkogu leppis oma 12. detsembri 2019. aasta järeldustes kokku eesmärgi saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne liit kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega, tunnistades samal ajal, et vaja on kehtestada tugiraamistik, ***mis toob kasu kõigile liikmesriikidele ning sisaldab piisavaid instrumente, stiimuleid, toetust ja investeeringuid, et tagada kulutõhus, aus ning sotsiaalselt tasakaalustatud ja õiglane üleminek, võttes arvesse riikide erinevat lähteolukorda.*** Samuti märkis ta, et üleminek eeldab suuri avaliku ja erasektori investeeringuid. ***Liit esitas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonile vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu pikaajalise strateegia 6. märtsil 2020 ja oma riiklikult kindlaksmääratud panuse 17. detsembril 2020, pärast nende vastuvõtmist nõukogus.***

- (20) Liit peaks võtma sihiks saavutada **liidu sees** 2050. aastaks kasvuhoonegaaside **inimtekkelistest allikatest pärineva** heite ja nende **neeldajates** sidumise vaheline tasakaal kogu majanduses ning kohasel juhul saavutada pärast seda negatiivsed heitkogused. See eesmärk peaks hõlmama liidu õigusega reguleeritud kasvuhoonegaaside heidet ja sidumist kogu liidus. Peaks olema võimalik käsitleda sellist heidet ja sidumist asjakohaste kliima- ja energiaõigusaktide läbivaatamise käigus. Neeldajad hõlmavad looduslikke ja tehnoloogilisi lahendusi, nagu on aru antud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonile esitatud liidu kasvuhoonegaaside inventuurides. Lahendused, mis põhinevad süsiniku kogumise ja säilitamise ning süsiniku kogumise ja kasutamise tehnoloogiatel, võivad aidata vähendada süsinikuheidet, leevendades eelkõige protsessiheidet tööstuses nendes liikmesriikides, kes on selle tehnoloogia valinud. 2050. aastaks seatud kogu liitu hõlmavat kliimanetraalsuse eesmärki peaksid kõik liikmesriigid püüdma saavutada ühiselt ning liikmesriigid, Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon peaksid võtma vajalikud meetmed, et seda oleks võimalik teha. Liidu tasandi meetmed on eesmärgi saavutamiseks vajalike meetmete oluline osa.
- (21) Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 8. ja 9. märtsi 2007. aasta ning 23. ja 24. oktoobri 2014. aasta järel dustes vastavalt liidu kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgi 2020. aastaks ning kliima- ja energiapoliitika raamistiku aastani 2030. Käesoleva määruse sätteid, mis käsitlevad liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi kehtestamist, ei piira aluslepingutes sätestatud Euroopa Ülemkogu rolli liidu kliimapoliitika arendamise üldise poliitilise suuna ja prioriteetide kindlaksmääramisel.

- (22) *Süsiniku neeldajatel on oluline roll üleminekul kliimaneutraalsusele liidus ning sellega seoses on suur panus eelkõige põllumajandus-, metsandus- ja maakasutussektoril. Nagu komisjoni 20. mai 2020. aasta teatises „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ teatati, edendab komisjon uut keskkonnahoidlikku ärimudelit, et premeerida tulevases süsinikku siduva majandamise algatuses maahaldajaid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ja süsiniku sidumise eest. Lisaks on komisjon oma 11. märtsi 2020. aasta teatises „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ võtnud kohustuse töötada välja süsiniku sidumise sertifitseerimise õigusraamistik, mis põhineb kindlal ja läbipaistval süsiniku arvestamisel ning mille abil jälgitakse ja kontrollitakse süsiniku sidumise usaldusväärsust, tagades samal ajal negatiivse mõju puudumise keskkonnale, eelkõige elurikkusele, rahvatervisele või sotsiaalsetele või majanduslikele eesmärkidele.*

- (23) *Ökosüsteemide taastamine aitaks looduslikke neeldajaid säilitada, hallata ja suurendada ning edendada elurikkust ja võidelda samal ajal kliimamuutustega. Metsade kolmekordne roll, nimelt süsiniku neeldaja, talletaja ja asendajana aitab ka vähendada atmosfääri eralduvat kasvuhoonegaaside heidet, tagades samal ajal metsade edasise kasvu ja paljude muude teenuste pakkumise.*

- (24) *Liidu kliimameetmed ja jõupingutused saavutada kliimaneutraalsus 2050. aastaks tuleb rajada teaduslikele eksperditeadmistele ja parimale kättesaadavale ajakohastatud tõendusmaterjalile koos faktilise ja läbipaistva teabega kliimamuutuste kohta ning sellised eriteadmised ja tõendusmaterjal on hädavajalikud. Tuleks luua kliimamuutusi käsitlev Euroopa teadusnõukogu (edaspidi „teadusnõukogu“), mis oleks tänu oma sõltumatusele ning teaduslikele ja tehnilistele eksperditeadmistele kliimamuutustega seotud teaduspõhiseid teadmisi käsitlev kontaktpunkt. Teadusnõukogu peaks oma ülesandeid täitma sõltumatult ning täiendama Euroopa Keskkonnaameti (EEA) tööd. Ülesannete kindlaksmääramisel tuleks vältida kattumist IPCC ülesannetega rahvusvahelisel tasandil. Seepärast tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 401/2009¹⁵ muuta, et luua teadusnõukogu. Riiklikel kliimaalastel nõuandekogudel võib olla oluline roll, sealhulgas kliimapoliitikaalase teadusliku eksperdinõu jagamisel asjaomastele riiklikele asutustele, nagu on ette näinud asjaomane liikmesriik seal, kus need on olemas. Seetõttu kutsutakse liikmesriike, kes ei ole seda veel teinud, üles looma riiklik kliimaalane nõuandekogu.*

¹⁵ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 401/2009 Euroopa Keskkonnaameti ja Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu kohta (ELT L 126, 21.5.2009, lk 13).*

- (25) Üleminek kliimaneutraalsusele eeldab muutusi kõigis poliitikavaldkondades ning kõigi majandussektorite ja ühiskonna ühiseid pingutusi, nagu on esile tõstetud Euroopa roheleppes. Euroopa Ülemkogu märkis 12. detsembri 2019. aasta järeldustes, et kõik asjakohased liidu õigusaktid ja poliitikavaldkonnad peavad olema kooskõlas kliimaneutraalsuse eesmärgiga ja panustama selle täitmisesse, tagades samal ajal võrdsed võimalused, ning kutsus komisjoni üles analüüsima, kas selleks on vaja kohandada olemasolevaid reegleid.
- (26) Nagu komisjon Euroopa roheleppes välja kuulutas, hindas ta oma 17. septembri 2020. aasta teatises „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“ liidu 2030. aasta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärgi. Komisjon tegi seda põhjaliku mõjuhindangu alusel ja võttes arvesse lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade analüüsi, mis esitati komisjonile kooskõlas Euroopa Parlamendi ja

nõukogu määrusega (EL) 2018/1999¹⁶. Pidades silmas 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärki, tuleks kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2030. aastaks vähendada ja sidumist suurendada, et kasvuhoonegaaside netoheide, st heide pärast sidumise mahaarvamist, väheneks kogu majanduses ja kogu liidus 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega. ***Euroopa Ülemkogu kinnitas selle eesmärgi oma 10.–11. detsembri 2020. aasta kohtumise järeldustes. Euroopa Ülemkogu esitas ka esialgsed suunised eesmärgi elluviimiseks.*** See uus liidu 2030. aasta kliimaeesmärk on järgnev eesmärk määruse (EL) 2018/1999 artikli 2 punkti 11 tähenduses ja asendab seega kõnealuses punktis sätestatud kogu liitu hõlmava kasvuhoonegaaside heite 2030. aasta eesmärgi. Lisaks peaks komisjon 30. juuniks 2021 hindama, kuidas oleks vaja muuta asjakohaseid liidu õigusakte, millega rakendatakse liidu 2030. aasta kliimaeesmärki, et saavutada selline heitkoguste netovähene mine. ***Sellega seoses on komisjon teatanud asjakohaste kliima- ja energiaõigusaktide muutmisest, mis võetakse vastu paketina, mis hõlmab muu hulgas taastuvenergiat, energiatõhusust, maakasutust, energia maksustamist, kergsõidukite CO₂ heite norme, jõupingutuste jagamist ja ELi HKSi. Komisjon kavatseb hinnata, millist mõju avaldaks liidu lisameetmete kehtestamine, mis võiksid täiendada olemasolevaid meetmeid, näiteks turupõhised meetmed, mis hõlmavad tugevat solidaarsusmehhanismi.***

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

- (27) *Komisjoni hinnangul on määruse (EL) 2018/841 artikli 4 kohaste kehtivate kohustuste tagajärjel süsiniku netoneeldumine 2030. aastal 225 miljonit CO₂ ekvivalenttonni. Selleks et tagada piisavate leevendusmeetmete võtmine kuni 2030. aastani, on asjakohane piirata netosidumise panust liidu 2030. aasta kliimaeesmärki selle tasemeni. See ei piira asjaomaste liidu õigusaktide läbivaatamist eesmärgi saavutamise nimel.*
- (28) *Liidu eelarvest ja nõukogu määruse (EL) 2020/2094¹⁷ alusel loodud Euroopa Liidu taasterahastust tehtavad kulutused aitavad kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele, sest vähemalt 30 % kulutuste kogusummast eraldatakse mõjusa metoodika alusel ja kooskõlas valdkondlike õigusaktidega kliimaeesmärkide toetamiseks.*
- (29) *Pidades silmas eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus ja arvestades Pariisi kokkuleppe kohaseid rahvusvahelisi kohustusi, on vaja jätkuvalt pingutada, et tagada selle eesmärgiga kokkusobimatute energiatoetuste järkjärguline kaotamine, eelkõige fossiilkütuste puhul, ilma et see mõjutaks energiaostuvõimetuse vähendamise nimel tehtavaid pingutusi.*

¹⁷ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 23).

- (30) Selleks et tagada kõigi majandustegevuses osalejate, sealhulgas ettevõtjate, töötajate, investorite ja tarbijate jaoks prognoositavus ja kindlustunne, et tagada *kasvuhoonegaaside heitkoguste järkjärguline vähendamine aja jooksul ning* et üleminek kliimanetraalsusele oleks pöördumatu, *peaks komisjon tegema hiljemalt kuue kuu möödumisel Pariisi kokkuleppe alusel tehtud esimesest üleilmsest kokkuvõttest asjakohasel juhul ettepaneku liidu 2040. aasta kliimaalase vahe-eesmärgi kohta. Komisjon saab teha ettepaneku vahe-eesmärk läbi vaadata, võttes arvesse liidu edusammude ja meetmete ning riiklike meetmete hindamise järeldusi ning üleilmse kokkuvõtte tulemusi ja rahvusvahelist arengut, sealhulgas seoses riiklikult kindlaksmääratud panuste ühise ajaraami. Liidu kliimapoliitika läbipaistvuse ja vastutuse suurendamiseks peaks komisjon liidu 2040. aasta kliimaeesmärki käsitleva seadusandliku ettepaneku tegemisel avaldama kavandatud liidu indikatiivse kasvuhoonegaaside eelarve ajavahemikuks 2030–2050, mille all mõeldakse kasvuhoonegaaside netoheite indikatiivset kogumahtu, mis kõnealusel ajavahemikul eeldatavasti õhku paiskub, ilma et see ohustaks Pariisi kokkuleppest tulenevaid liidu kohustusi, ning samuti kõnealuse indikatiivse eelarve aluseks oleva metoodika.*

- (31) Olulise osa pikaajalisest üleilmsest reageerimisest kliimamuutustele moodustab kohanemine. ***Kliimamuutuste kahjulik mõju võib olla suurem kui liikmesriikide kohanemisvõime.*** Seepärast peaksid liikmesriigid ja liit tugevdama oma vastupanuvõimet ning vähendama vastuvõtlikkust kliimamuutustele, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppe artiklis 7, ning maksimeerima kasu, mida saadakse koostööst muude poliitikameetmete ja õigusaktidega. Komisjon peaks kooskõlas Pariisi kokkuleppega võtma vastu liidu kliimamuutustega kohanemise strateegia. Liikmesriigid peaksid võtma vastu põhjalikud riiklikud kohanemisstrateegiad ja -kavad, ***mis põhinevad kliimamuutusi ja kliimamuutustele vastuvõtlikkust käsitlevatel kindlatel analüüsidel, edusammude hindamisel ja näitajatel, milles juhendatakse parimast ja uusimast kättesaadavast teaduslikust tõendusmaterjalist. Liit peaks püüdma luua soodsa regulatiivse keskkonna kliimamuutustega kohanemiseks liikmesriikide kehtestatud riikliku poliitika ja meetmete jaoks. Selleks, et parandada vastupanu- ja kohanemisvõimet kliimamuutuste suhtes, on vaja kõigi majandussektorite ja ühiskonna ühiseid pingutusi ning kõigi asjakohaste õigusaktide ja poliitikavaldkondade sidusust ja kooskõla.***

- (32) *Kliimamuutused, nagu äärmuslik kuumus, üleujutused, põuad, veenappus, merevee taseme tõus, liustike sulamine, metsatulekahjud, tuulemurrud ja põllumajanduslik kahju, avaldavad edaspidi suurt mõju ökosüsteemidele, inimestele ja majandusele kõigis liidu piirkondades. Hiljutised erakorralised sündmused juba on avaldanud märkimisväärt mõju ökosüsteemidele, mõjutades metsa- ja põllumajandusmaa võimet süsinikku siduda ja talletada. ÜRO kestliku arengu eesmärged arvestav kohanemis- ja vastupanuvõime suurendamine aitab vähendada kliimamuutuste mõju, tulla toime vältimatu mõjuga sotsiaalselt tasakaalustatud moel ning parandada elamistingimusi mõjutatud piirkondades. Selliseks mõjuks varakult valmistumine on kulutasuv ning sellega võib kaasneda ka märkimisväärne kasu ökosüsteemidele, tervisele ja majandusele. Eelkõige looduspõhised lahendused võivad aidata kliimamuutusi leevendada ja nendega kohaneda ning kaitsta elurikkust.*
- (33) *Mitmeaastase finantsraamistiku alusel loodud asjakohastes programmides nähakse ette projektide sõelumine, et tagada projektide vastupanuvõime kliimamuutuste võimalikule kahjulikule mõjule kliimatundlikkuse ja riskide hindamise abil, muu hulgas asjakohaseid kohanemismeetmeid kasutades, ning et selliste projektide kulude-tulude analüüsis on lõimitud kasvuhoonegaaside heite kulud ja kliimamuutuste leevendamise meetmete positiivne mõju. See aitab lõimida kliimamuutustega seotud riskid ning kliimamuutustega seotud kliimamuutustele vastuvõtlikkuse ja nendega kohanemise hinnangud liidu eelarve raames tehtavatesse investeerimis- ja planeerimisotsustesse.*

- (34) Kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks liidu ja liikmesriikide tasandil asjakohaste meetmete võtmisel peaksid liikmesriigid, Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon võtma *muu hulgas* arvesse *järgmist*: kliimaneutraalsusele ülemineku panus *rahvatervise ja keskkonna kvaliteedi parandamisse*, kodanike heaolu, ühiskonna jõukuse, *tööhõive* ja majanduse konkurentsivõime suurendamisse; *energiasüsteemi ümberkujundamine, energiajulgeoleku tugevdamine ja energiaostuvõimetuse vastu võitlemine*; toiduga kindlustatus ja ■ toidu taskukohasus; *säästvate ja arukate liikuvus- ja transpordisüsteemide arendamine*; õiglus ja solidaarsus liikmesriikides ja nende vahel, arvestades nende majandusliku seisundiga, riigi oludega, *näiteks saarte eripäraga*, ja vajadusega saavutada pikas perspektiivis lähenemine; vajadus ausa ja sotsiaalselt õiglase ülemineku järele asjakohaste *haridus- ja koolitusprogrammide kaudu*; parim kättesaadav ja uusim teaduslik tõendusmaterjal, eelkõige IPCC järeldused; vajadus võtta kliimamuutustega seotud riske arvesse investeerimis- ja planeerimisotsustes; kulutasuvus ja tehnoloogiline neutraalsus kasvuhoonegaaside heite vähendamisel ja nende sidumisel ning vastupanuvõime tugevdamisel ning pikas perspektiivis keskkonnaterviklikkuse edenemine ja kõrgemate eesmärkide seadmine.
- (35) *Nagu on märgitud Euroopa roheleppes, võttis komisjon 9. detsembril 2020 vastu teatise „Säästva ja aruka liikuvuse strateegia – Euroopa transpordivaldkonna edasise arengu suunad“. Strateegias esitatakse Euroopa transpordi säästva ja aruka tuleviku teekaart koos tegevuskavaga, mille eesmärk on vähendada transpordisektori heitkoguseid 2050. aastaks 90 % võrra.*

- (36) Selleks et liit ja liikmesriigid püsiksid kliimanetraalsuse eesmärgi täitmisel ja kliimamuutustega kohanemisel järje peal, peaks komisjon edusamme korrapäraselt hindama, *tuginedes käeolevas määruses sätestatud teabele, sealhulgas määruse (EL) 2018/1999 kohaselt esitatud teabele ja aruannetele. Selleks et aegsasti valmistuda Pariisi kokkuleppe artiklis 14 osutatud üleilmseks kokkuvõtteks, tuleks alates 2023. aastast avaldada selle hindamise järeldused iga viie aasta järel hiljemalt 30. septembriks. See tähendab, et nimetatud määruse artikli 29 lõike 5 ja artikli 35 kohased aruanded ning nimetatud määruse artikli 29 lõike 1 ja artikli 32 kohased vastavatel aruandlusaastatel esitatud aruanded tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja nõukogule samal ajal kõnealuse hindamise järeldustega.* Kui liikmesriikide ühised edusammud kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamiseks või kliimamuutustega kohanemiseks ei ole piisavad või kui liidu meetmed ei ole kliimanetraalsuse eesmärgiga kooskõlas või need ei ole vastupanuvõime tugevdamiseks ning kliimamuutuste suhtes vastuvõtlikkuse vähendamiseks piisavad, peaks komisjon võtma kooskõlas aluslepingutega vajalikud meetmed. Samuti peaks komisjon korrapäraselt hindama asjakohaseid liikmesriikide meetmeid ja andma soovitusi, kui ta leiab, et liikmesriigi meetmed ei ole kliimanetraalsuse eesmärgiga kooskõlas või kohanemis- ja vastupanuvõime tugevdamiseks ning kliimamuutuste suhtes vastuvõtlikkuse vähendamiseks piisavad.

- (37) Komisjon peaks tagama kindla ja objektiivse hindamise, mis põhineks kõige asjakohasematel teaduslikel, tehnilistel ja sotsiaal-majanduslikel andmetel ning milles oleks arvesse võetud paljusid sõltumatuid eksperdiarvamusi, ning tuginema oma hinnangus asjakohasele teabele, sealhulgas liikmesriikide esitatud teabele ja aruannetele, EEA, **teadusnõukogu** ja Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse aruannetele ja parimale kättesaadavale ja uusimale teaduslikule tõendusmaterjalile, sealhulgas IPCC, **IPBESi ja muude rahvusvaheliste organite viimastele aruannetele ning Maa seire Euroopa programmi „Copernicus“ raames esitatud Maa seire andmetele. Lisaks peaks komisjon võtma oma hindamise aluseks indikatiivse lineaarse trajektoori, mis ühendaks liidu 2030. ja 2040. aasta kliimaeesmärgid, kui need vastu võetakse, liidu kliimaneutraalsuse eesmärgiga ning mis oleks indikatiivne vahend, mille abil prognoosida ja hinnata liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisel tehtud ühiseid edusamme. Indikatiivne lineaarne trajektoor ei piira otsuseid, mis käsitlevad liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi kehtestamist.** Võttes arvesse, et komisjon on kohustunud uurima võimalusi, kuidas avalik sektor saab kasutada ELi taksonoomiat Euroopa roheleppe kontekstis, peaks see hõlmama teavet liidu või liikmesriikide keskkonnasäästlike investeeringute kohta kooskõlas **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määrusega (EL) 2020/852¹⁸, kui selline teave muutub kättesaadavaks. Komisjon peaks kasutama Euroopa ja üleilmset statistikat ja andmeid, kui need on olemas, ning hankima eksperdihinnanguid. EEA peaks komisjoni vastavalt oma iga-aastasele tööprogrammile asjakohaselt abistama.

¹⁸ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).**

- (38) Kuna kodanikel ja kogukondadel on kliimaneutraalsusele ülemineku edendamisel suur roll, tuleks *kaasava ja juurdepääsetava protsessi käigus kõigil tasanditel, sealhulgas riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, ergutada ja* soodustada üldsuse ja ühiskonna aktiivset osalemist kliimameetmetes. Komisjon peaks seetõttu tegema koostööd kõigi ühiskonna osadega, *sealhulgas majanduse eri sektoreid esindavate sidusrühmadega*, et neil oleks võimalik astuda samme kliimaneutraalse ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise ühiskonna arendamiseks, *sealhulgas* Euroopa kliimapakti *abil*.

- (39) Vastavalt komisjoni võetud kohustusele järgida parema õigusloome põhimõtteid, tuleks püüda tagada liidu õigusaktide kooskõla kasvuhoonegaaside heite vähendamise küsimuses. Süsteem, mille alusel hinnatakse kliimaneutraalsuse eesmärgi täitmiseks tehtud edusamme ja võetud meetmete kooskõla selle eesmärgiga, peaks tuginema määrusega (EL) 2018/1999 kehtestatud juhtimisraamistikule ja olema sellega kooskõlas, ***võttes arvesse energialiidu kõiki viit mõõdet***. Eelkõige tuleks korrapärase aruandluse süsteem ning aruandlusele järgneva komisjonipoolse hindamise ja meetmete võtmise etapid viia vastavusse liikmesriikidele määrusega (EL) 2018/1999 kehtestatud teabe ja aruannete esitamise nõuetega. Seepärast tuleks määrust (EL) 2018/1999 muuta, et lisada asjakohastesse sätetesse kliimaneutraalsuse eesmärk.

- (40) Kliimamuutused on oma olemuselt piiriülene katsumus ning liikmesriikide poliitika täiendamiseks ja tugevdamiseks on vaja liidu tasandil kooskõlastatud meetmeid. Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt jõuda liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsuseni, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Reguleerimisese ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse raamistik liidu õigusega reguleeritud kasvuhoonegaaside *inimtekkelistest allikatest pärineva* heite pöördumatuks ja järkjärguliseks vähendamiseks ning neeldajates sidumise suurendamiseks.

Käesolevas määruses sätestatakse Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punkti a kohase pikaajalise temperatuurieesmärgi täitmiseks siduv eesmärk saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus ning esitatakse raamistik Pariisi kokkuleppe artikli 7 kohase üleilmse kliimamuutuste mõjuga kohanemise eesmärgi täitmisel edu saavutamiseks. ***Samuti sätestatakse käesolevas määruses kogu liitu hõlmav kasvuhoonegaaside netoheite vähendamise siduv eesmärk 2030. aastaks.***

Käesolevat määrust kohaldatakse määruse (EL) 2018/1999 V lisa 2. osas loetletud kasvuhoonegaaside *inimtekkelistest allikatest pärineva* heite ja nende ■ neeldajates sidumise suhtes.

Artikkel 2

Kliimaneutraalsuse eesmärk

1. Liidu õigusega reguleeritud kasvuhoonegaaside heide ja sidumine kogu liidus tasakaalustatakse hiljemalt 2050. aastaks ning seega vähendatakse selleks ajaks netoheide nullini ***ning liit püüab pärast seda saavutada negatiivsed heitkogused.***
2. Asjakohased liidu institutsioonid võtavad liidu ja liikmesriigid riigi tasandil vajalikud meetmed, et võimaldada lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi ühist täitmist, võttes samal ajal arvesse liikmesriikide vahel ***nii*** õigluse ***kui ka*** solidaarsuse edendamise olulisust ***ning selle eesmärgi saavutamise kulutasuvust.***

Artikkel 3

Kliimamuutusi käsitlev teaduslik nõuanne

1. *Määruse (EÜ) nr 401/2009 artikli 10a alusel loodud kliimamuutusi käsitlev Euroopa teadusnõukogu (edaspidi „teadusnõukogu“) toimib kliimamuutustega seotud teaduspõhiste teadmiste kontaktpunktina liidus tänu oma sõltumatusele ning teaduslikele ja tehnilistele eksperditeadmistele.*
2. *Teadusnõukogu ülesanded on järgmised:*
 - a) *võtta arvesse IPCC aruannete uusimaid teaduslikke järeldusi ja teaduslikke kliimaandmeid, eelkõige liidu jaoks olulist teavet;*
 - b) *anda teaduslikku nõu ja koostada aruandeid olemasolevate ja kavandatavate liidu meetmete, kliimaeesmärkide ja indikatiivsete kasvuhoonegaaside eelarvete kohta ja nende kooskõla kohta käesoleva määruse eesmärkide ja Pariisi kokkuleppe kohaste liidu rahvusvaheliste kohustustega;*
 - c) *osaleda sõltumatute teaduspõhiste teadmiste vahetamises modelleerimise, seire, paljutöötavate teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, mis aitavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet või suurendada nende sidumist;*

- d) määrata kindlaks liidu kliimaeesmärkide edukaks saavutamiseks vajalikud meetmed ja võimalused;
- e) suurendada teadlikkust kliimamuutustest ja nende mõjust ning stimuleerida liidu teadusasutuste vahelist dialoogi ja koostööd, täiendades olemasolevat tööd ja pingutusi.

- 3. Teadusnõukogu juhindub oma töös parimast kättesaadavast ja uusimast teaduslikust tõendusmaterjalist, sealhulgas IPCC, IPBESi ja muude rahvusvaheliste organite viimastest aruannetest. Teadusnõukogu tegutseb täiesti läbipaistvalt ja teeb oma aruanded üldsusele kättesaadavaks. Ta võib võimaluse korral võtta arvesse lõikes 4 osutatud riiklike kliimaalaste nõuandekogude tööd.
- 4. Selleks et suurendada teaduse rolli kliimapoliitikas, kutsutakse iga liikmesriiki üles looma riiklik kliimaalane nõuandekogu, mille ülesanne on anda asjaomastele riiklikele asutustele kliimapoliitikas teaduslikku eksperdinõu, nagu on ette näinud asjaomane liikmesriik. Kui liikmesriik otsustab sellise nõuandekogu luua, teavitab ta sellest EEAd.

Liidu kliimaalased vahe-eesmärgid

1. Artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks on liidu siduv 2030. aasta kliimaeesmärk vähendada **liidus** kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

Esimeses lõigus osutatud eesmärgi saavutamisel seavad asjakohased liidu institutsioonid ja liikmesriigid prioriteediks vähendada kiiresti ja prognoositavalt kasvuhoonegaaside heidet ning samal ajal suurendada nende sidumist looduslikes neeldajates.

Selleks et tagada piisavate leevendusmeetmete võtmine kuni 2030. aastani ja ilma et see piiraks lõikes 2 osutatud liidu õigusaktide läbivaatamist, piiratakse käesoleva määruse kohaldamisel netosidumise panust liidu 2030. aasta kliimaeesmärgi saavutamisse 225 miljoni CO₂ ekvivalenttonnini. Selleks et suurendada liidus süsiniku neeldumist kooskõlas eesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, püüab liit saavutada 2030. aastaks suurema süsiniku netoneeldumise mahu.

2. Komisjon vaatab 30. juuniks 2021 läbi asjakohased liidu õigusaktid, et oleks võimalik saavutada käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eesmärk ja artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk, ning kaalub kooskõlas aluslepingutega vajalike meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist.

Esimeses lõigus osutatud läbivaatamise ning tulevaste läbivaatamiste käigus hindab komisjon eelkõige seda, kas liidu õiguses on ette nähtud asjakohased vahendid ja stiimulid vajalike investeeringute tegemiseks, ning esitab vajaduse korral ettepanekuid meetmete võtmiseks.

Pärast komisjoni seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist jälgib komisjon eri ettepanekutega seotud seadusandlike menetlusi ning võib esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande selle kohta, kas nende seadusandlike menetluste eeldatav tulemus koos käsitletuna aitaks saavutada lõikes 1 sätestatud eesmärgi. Kui eeldatav tulemus ei annaks tulemusi kooskõlas lõikes 1 sätestatud eesmärgiga, võib komisjon astuda kooskõlas aluslepingutega vajalikke samme, sealhulgas võtta vastu seadusandlike ettepanekuid.

3. *Selleks et saavutada käesoleva määruse artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimanetraalsuse eesmärk, kehtestatakse kogu liitu hõlmav 2040. aasta kliimaeesmärk. Selleks esitab komisjon hiljemalt kuue kuu möödumisel Pariisi kokkuleppe artiklis 14 osutatud esimesest üleilmsest kokkuvõttest üksikasjalikul mõjuhindamisel põhineva seadusandliku ettepaneku, nagu kohane, millega muudetakse käesolevat määrust, et lisada sellesse liidu 2040. aasta kliimaeesmärk, võttes arvesse käesoleva määruse artiklites 6 ja 7 osutatud hindamiste järeldusi ning üleilmse kokkuvõtte tulemusi.*

4. *Kui komisjon teeb lõikes 3 osutatud seadusandliku ettepaneku liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi kohta, avaldab ta samal ajal eraldi aruandes liidu kavandatava indikatiivse kasvuhoonegaaside eelarve ajavahemikuks 2030–2050, mille all mõeldakse indikatiivset kasvuhoonegaaside netoheite kogumahtu (väljendatud CO₂ ekvivalendina ning milles antakse eraldi teavet kasvuhoonegaaside heite ja sidumise kohta), mis kõnealusel ajavahemikul eeldatavasti õhku paiskub, ilma et see ohustaks Pariisi kokkuleppest tulenevaid liidu kohustusi. Liidu kavandatav indikatiivne kasvuhoonegaaside eelarve põhineb parimatel kättesaadavatel teaduslikel andmetel, selles võetakse arvesse teadusnõukogu nõuandeid ning, kui need vastu võetakse, asjakohaseid liidu õigusakte, millega rakendatakse liidu 2030. aasta kliimaeesmärki. Samuti avaldab komisjon liidu kavandatava indikatiivse kasvuhoonegaaside eelarve aluseks oleva metoodika.*
5. *Tehes lõike 3 kohaselt ettepaneku liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi kohta, võtab komisjon arvesse järgmist:*
- a) parim kättesaadav ja uusim teaduslik tõendusmaterjal, sealhulgas IPCC ja teadusnõukogu uusimad aruanded;*
 - b) sotsiaalne, majanduslik ja keskkonnamõju, sealhulgas tegevusetuse maksumus;*
 - c) vajadus tagada kõigi jaoks aus ja sotsiaalselt õiglane üleminek;*

- d) kulutasuvus ja majanduslik tasuvus;
- e) liidu majanduse, *eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning kasvuhoonegaaside heite ülekandumisest kõige enam ohustatud sektorite* konkurentsivõime;
- f) parim kättesaadav, *kulutasuv, ohutu ja skaleeritav* tehnoloogia;
- g) energiatõhusus *ja energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte*, energia taskukohasus ja varustuskindlus;
- h) õiglus ja solidaarsus liikmesriikides ja nende vahel;
- i) vajadus tagada keskkonnatõhusus ja edasimineku aja jooksul;
- j) vajadus pikaajaliselt säilitada, hallata ja kasvatada looduslikke neeldajaid ning kaitsta ja taastada elurikkust;*
- k) investeerimisvajadused- ja võimalused;

■

- l) rahvusvahelised arengusuunad ja jõupingutused, mis on tehtud Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärgi saavutamiseks;
- m) *olemasolev teave liidu kavandatava indikatiivse kasvuhoonegaaside eelarve kohta ajavahemikuks 2030–2050, millele on osutatud lõikes 4.*

6. *Kuue kuu jooksul pärast Pariisi kokkuleppe artiklis 14 osutatud teise üleilmse kokkuvõtte tegemist võib komisjon teha vastavalt käesoleva määruse artiklile 11 ettepaneku liidu 2040. aasta kliimaeesmärk läbi vaadata.*

7. *Käesoleva artikli sätted vaadatakse uuesti läbi, võttes arvesse rahvusvahelisi suundumusi ja Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutusi, sealhulgas riiklikult kindlaksmääratud panuste ühist ajaraami käsitlevate rahvusvaheliste arutelude tulemused.*

Artikkel 5

Kliimamuutustega kohanemine

1. Asjakohased liidu institutsioonid ning liikmesriigid tagavad, et Pariisi kokkuleppe artikli 7 kohaselt vastupanuvõime tugevdamisel ning kliimamuutuste suhtes vastuvõtlikkuse vähendamisel tehakse järjepidevaid edusamme.
2. ***Komisjon võtab kooskõlas Pariisi kokkuleppega vastu liidu kliimamuutustega kohanemise strateegia ja vaatab selle korrapäraselt läbi vastavalt käesoleva määruse artikli 6 lõike 2 punktile b.***
3. ***Asjakohased liidu institutsioonid ja liikmesriigid tagavad samuti, et liidu ja liikmesriikide kohanemispoliitika oleks sidus, vastastikku toetav, annaks lisakasu valdkondliku poliitika jaoks ning püüaks paremini ja järjepidevalt integreerida kliimamuutustega kohanemist kõikidesse poliitikavaldkondadesse, sealhulgas sotsiaal-majandus- ja keskkonnapoliitikasse ja meetmetesse ning liidu välistegevusse, kui see on kohane. Nad keskenduvad eelkõige kõige kaitsetumatele ja enim mõjutatud elanikkonnarühmadele ja sektoritele ning teevad siinkohal kodanikuühiskonnaga konsulteerides kindlaks puudused.***

4. Liikmesriigid *võtavad vastu* ja viivad ellu riiklikud kohanemisstrateegiad ja -kavad, *võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud liidu kliimamuutustega kohanemise strateegiat ning tuginedes kindlatele kliimamuutusi ja kliimamuutustele vastuvõtlikkust käsitlevatele analüüsidele, edusammude hindamistele ja näitajatele, milles juhindutakse parimast ja uusimast kättesaadavast teaduslikust tõendusmaterjalist. Liikmesriigid võtavad oma riiklikes kohanemisstrateegiates arvesse asjaomaste sektorite, muu hulgas põllumajanduse, vee- ja toidusüsteemide erilist vastuvõtlikkust, nagu ka toiduga kindlustatust ning edendavad looduspõhiseid lahendusi ja ökosüsteemipõhist kohanemist. Liikmesriigid ajakohastavad korrapäraselt strateegiaid ja lisavad ajakohastatud teabe määruse (EL) 2018/1999 artikli 19 lõike 1 kohaselt esitatavasse aruandesse.*
5. *Hiljemalt ... [üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva, alalütlevas käändes] võtab komisjon vastu suunised, milles määratakse kindlaks ühised põhimõtted ja tavad oluliste füüsiliste kliimariskide kindlakstegemiseks, liigitamiseks ja usaldatavusnõuetel põhinevaks juhtimiseks projektide ja programmide kavandamisel, väljatöötamisel, elluviimisel ja seirel.*

Artikkel 6

Liidu edusammude ja meetmete hindamine

1. Koos määruse (EL) 2018/1999 artikli 29 lõikes 5 sätestatud hindamisega hindab komisjon 30. septembriks 2023 ja seejärel iga viie aasta järel

- a) edusamme, mida kõik liikmesriigid on ühiselt teinud, et saavutada käesoleva määruse artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärk **1** ;
- b) edusamme, mida kõik liikmesriigid on kohanemisel ühiselt teinud, nagu osutatud käesoleva määruse artiklis 5.

Komisjon esitab kõnealuse hindamise järeldused koos määruse (EL) 2018/1999 artikli 35 kohaselt vastaval kalendriaastal koostatud energialiidu olukorda käsitleva aruandega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Komisjon vaatab 30. septembriks 2023 ja seejärel iga viie aasta järel läbi

- a) liidu meetmete kooskõla artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgiga **1** ;
- b) *liidu meetmete kooskõla* artiklis 5 osutatud kohanemisel tehtavate edusammude *tagamisega*.

3. Kui komisjon leiab käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud hindamiste põhjal, et liidu meetmed ei ole **kooskõlas** artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgiga või ei ole **kooskõlas** artiklis 5 osutatud kohanemisel **tehtavate edusammude tagamisega**, või et kõnealuse kliimaneutraalsuse eesmärgi täitmiseks või artiklis 5 osutatud kohanemisel tehtavad edusammud ei ole piisavad, võtab ta kooskõlas aluslepingutega vajalikud meetmed **1** .
4. Komisjon hindab **kõigi kavandatavate meetmete ja seadusandlike ettepanekute, sealhulgas eelarveettepanekute kooskõla artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi ning liidu 2030. ja 2040. aasta kliimaeesmärkidega** enne nende vastuvõtmist **1** , lisab tehtud hindamise meetme või ettepaneku mõjuhinnangusse ning teeb hindamise tulemuse üldsusele kättesaadavaks, kui meede või ettepanek vastu võetakse. **Komisjon hindab ka seda, kas need kavandatavad meetmed või seadusandlikud ettepanekud, sealhulgas eelarveettepanekud, on kooskõlas artiklis 5 osutatud kohanemisel tehtavate edusammude tagamisega. Kavandatavate meetmete või seadusandlike ettepanekute koostamisel püüab komisjon viia need kooskõlla käesoleva määruse eesmärkidega. Kooskõla puudumisel esitab komisjon käesolevas lõikes osutatud kooskõla hindamise osana põhjendused.**

Artikkel 7

Liikmesriikide meetmete hindamine

1. Komisjon hindab 30. septembriks 2023 ja seejärel iga viie aasta järel
 - a) liikmesriikide nende meetmete kooskõla käesoleva määruse artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimanetraalsuse eesmärgiga **■**, mis on määruse (EL) 2018/1999 alusel esitatud ***lõimitud*** riiklike energia- ja kliimakavade, ***riiklike pikaajaliste strateegiate ja*** iga kahe aasta tagant esitatavate eduaruannete kohaselt kõnealuse eesmärgi saavutamiseks asjakohased;
 - b) ***liikmesriikide asjakohaste meetmete kooskõla*** artiklis 5 osutatud kohanemisel tehtavate edusammude ***tagamisega, võttes arvesse artikli 5 lõikes 4 osutatud riiklike kohanemisstrateegiaid.***

Komisjon esitab kõnealuse hindamise järeldused koos määruse (EL) 2018/1999 artikli 35 kohaselt vastaval kalendriaastal koostatud energialiidu olukorda käsitleva aruandega Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Kui komisjon leiab artikli 6 lõike 1 kohaselt hinnatud ühiseid edusamme igakülgsest arvesse võttes, et liikmesriigi meetmed ei ole kooskõlas artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgiga **■** või ei ole **kooskõlas** artiklis 5 osutatud kohanemisel **tehtavate edusammude tagamisega**, võib ta anda asjaomasele liikmesriigile soovitusi. Komisjon teeb need soovitusel üldsusele kättesaadavaks.
3. Kui kooskõlas lõikega 2 esitatakse soovitusi, kehtivad järgmised põhimõtted:
 - a) asjaomane liikmesriik **teavitab komisjoni kuue kuu jooksul soovitusel saamisest, kuidas ta kavatses** soovitusi igakülgsest arvesse **võtta**, toimides liikmesriikide ja liidu ning liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimus;

- b) *pärast käesoleva lõike punktis a osutatud teate esitamist kirjeldab* asjaomane liikmesriik järgmises määruse (EL) 2018/1999 artikli 17 kohases *lõimitud riiklikus energia- ja kliimaalases* eduaruandes, mis esitatakse soovitusel esitamise aastale järgneval aastal, kuidas ta on soovitusi igakülgsest arvesse võtnud; kui asjaomane liikmesriik otsustab soovitusi või olulist osa nendest mitte järgida, põhjendab ta seda komisjonile;
- c) soovitused täiendavad Euroopa poolaasta raames esitatud uusimaid riigipõhiseid soovitusi.

Artikkel 8

Komisjoni hindamist käsitlevad üldsätted

1. *Komisjon võtab artiklites 6 ja 7 osutatud esimese ja teise hindamise aluseks indikatiivse lineaarse trajektoori, millel liigutakse liidu tasandil netoheite vähendamiseks ning mis ühendab artikli 4 lõikes 1 osutatud liidu 2030. aasta kliimaeesmärgi, liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi, kui see vastu võetakse, ja artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi.*
2. *Pärast lõikes 1 osutatud esimest ja teist hindamist võtab komisjon kõigi edasiste hindamiste aluseks indikatiivse lineaarse trajektoori, mis ühendab liidu 2040. aasta kliimaeesmärgi, kui see vastu võetakse, ja artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi.*
3. Komisjon tugineb artiklites 6 ja 7 osutatud hindamistel peale artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud liikmesriikide meetmete vähemalt järgmisele:
 - a) määruse (EL) 2018/1999 alusel esitatud teave ja aruanded;
 - b) EEA, teadusnõukogu ja Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse aruanded;
 - c) Euroopa ja üleilmne statistika ja andmed, sealhulgas *Maa seire Euroopa programmi „Copernicus“ raames esitatud statistika ja andmed ning* andmed kliimamuutuste ebasoodsast mõjust tuleneva *teatatud ja prognoositava* kahju kohta, kui need on kättesaadavad, *ning hinnangud tegevusetuse või hilineunud tegevuse maksumuse kohta;*

- d) parim kättesaadav ja uusim teaduslik tõendusmaterjal, sealhulgas IPCC, *IPBESi ja muude rahvusvaheliste organite* uusimad aruanded, ning
 - e) mis tahes täiendav teave liidu ja liikmesriikide keskkonnasäästlike investeeringute, sealhulgas juhul, kui see on kättesaadav, määruse (EL) **2020/852** kohaste investeeringute kohta.
4. EEA abistab komisjoni artiklites 6 ja 7 osutatud hindamistel vastavalt oma iga-aastasele tööprogrammile.

Artikkel 9
Üldsuse osalemine

1. Komisjon teeb koostööd kõigi ühiskonna osadega, et neil oleks võimalik astuda samme ***ausaks ja sotsiaalselt õiglaseks üleminekuks*** kliimaneutraalse ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise ühiskonna ***suunas***. Komisjon aitab tagada kaasava ja juurdepääsetava protsessi kõigil tasanditel, sealhulgas riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning sotsiaalpartnerite, ***akadeemiliste ja äriringkondade***, kodanike ja kodanikuühiskonnaga, et võimaldada parimate tavade jagamist ja teha kindlaks meetmed, mis aitavad saavutada käesoleva määruse eesmärgi. Komisjon võib kasutada liikmesriikide poolt määruse (EL) 2018/1999 ***artiklite 10 ja 11*** kohaselt sisse seatud ***avalikke konsultatsioone ja*** mitmetasandilisi kliima- ja energiadialooge.
2. ***Komisjon kasutab kõiki asjakohaseid vahendeid, sealhulgas Euroopa kliimapakti, et kaasata kodanikke, sotsiaalpartnereid ja sidusrühmi ning edendada dialoogi ja teaduspõhise teabe levitamist kliimamuutuste ning selle sotsiaalsete ja soolise võrdõiguslikkuse aspektide kohta.***

Artikkel 10

Valdkondlikud teekaardid

Komisjon teeb koostööd liidu majandussektoritega, kes otsustavad koostada indikatiivsed vabatahtlikud teekaardid artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks. Komisjon jälgib selliste teekaartide väljatöötamist. Komisjoni kaasamine hõlmab dialoogi vahendamist liidu tasandil ja parimate tavade jagamist asjaomaste sidusrühmade vahel.

Artikkel 11

Läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule kuue kuu jooksul pärast iga Pariisi kokkuleppe artiklis 14 osutatud üleilmse kokkuvõtte tegemist koos käesoleva määruse artiklites 6 ja 7 osutatud hindamise järeldustega aruande, milles käsitletakse käesoleva määruse toimimist, võttes arvesse järgmist:

- a) parim kättesaadav ja uusim teaduslik tõendusmaterjal, sealhulgas IPCC ja teadusõukogu uusimad aruanded;*
- b) rahvusvahelised arengusuunad ja jõupingutused, mis on tehtud Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks.*

Komisjoni aruandele võidakse asjakohasel juhul lisada seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 12

Määruse (EÜ) nr 401/2009 muutmine

Määrust (EÜ) nr 401/2009 muudetakse järgmiselt.

1) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 10a

- 1. Luuakse kliimamuutusi käsitlev Euroopa teadusnõukogu (edaspidi „teadusnõukogu“).*
- 2. Teadusnõukogu koosneb 15 juhtivast teaduseksperdist, kes katavad mitmeid asjaomaseid valdkondi. Teadusnõukogu liikmed peavad vastama lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele. Teadusnõukogus ei või sama liikmesriigi kodakondsusega liikmeid olla rohkem kui kaks. Teadusnõukogu liikmete sõltumatus peab olema väljaspool kahtlust.*

3. *Haldusnõukogu määrab pärast avatud, õiglast ja läbipaistvat valikumenetlust teadusnõukogu liikmed ametisse neljaks aastaks ning neid võib ühe korra ametisse tagasi nimetada. Haldusnõukogu püüab teadusnõukogu liikmete valimisel tagada mitmeid teadusharusid hõlmava ja valdkondliku pädevuse ning soolise ja geograafilise tasakaalu. Valiku tegemisel võetakse arvesse järgmisi kriteeriume:*
- a) *teaduse tiptase;*
 - b) *teadusliku hindamise ja teadusliku nõustamise kogemus oma pädevusvaldkonnas;*
 - c) *laialdased eksperditeadmised kliima- ja keskkonnateaduste valdkonnas või muudes liidu kliimaeesmärkide saavutamiseks asjakohastes teadusvaldkondades;*
 - d) *erialane töökogemus interdistsiplinaarses keskkonnas rahvusvahelises kontekstis.*
4. *Teadusnõukogu liikmed nimetatakse ametisse isikuliselt ning nad täidavad oma ülesandeid täiesti sõltumatult liikmesriikidest ja liidu institutsioonidest. Teadusnõukogu valib oma liikmete hulgast eesistuja neljaks aastaks ja võtab vastu töökorra.*

5. *Teadusnõukogu täiendab ameti tööd, olles oma ülesannete täitmisel sõltumatu. Teadusnõukogu koostab oma iga-aastase tööprogrammi sõltumatult ja konsulteerib sealjuures haldusnõukoguga. Teadusnõukogu eesistuja teavitab kõnealusest programmist ja selle rakendamisest haldusnõukogu ja tegevdirektorit.*“

2) *Artiklisse 11 lisatakse järgmine lõige:*

- „5. *Ameti eelarve hõlmab ka teadusnõukogu kulusid.*“

Artikkel 13

Määruse (EL) 2018/1999 muutmine

Määrust (EL) 2018/1999 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) rakendatakse *energialiidu eesmärkidele ja Pariisi kokkuleppele vastavate liidu kasvuhoonegaaside heite pikaajaliste kohustuste täitmiseks välja töötatud* strateegiaid ja meetmeid, *eelkõige* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimanetraalsuse eesmärki ning seoses esimese kümneaastase ajavahemikuga (2021–2030) eelkõige liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmäärke;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse *määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja* (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L ...).“

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis PE-CONS 27/21 (2020/0036(COD)) sisalduva määruse number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse kuupäev, number ja ELT avaldamisviide.

2) Artikli 2 punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7) „prognoos“ – kasvuhoonegaaside inimtekkelistest allikatest pärineva heite ja nende neeldajates sidumise või energiasüsteemi arengu prognoos, sealhulgas vähemalt kvantitatiivsed hinnangud aruandlusaastale vahetult järgneva kuue sellise aasta kohta, mis lõpevad nulli või viiega;“.

3) Artikli 3 lõike 2 punkt f asendatakse järgmisega:

„f) hinnang käesoleva lõike punktis b osutatud eesmärkide saavutamiseks kavandatud poliitikasuundade ja meetmete mõju kohta, sealhulgas nende kooskõla kohta määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi, Pariisi kokkuleppe kohaste kasvuhoonegaaside heite vähendamise pikaajaliste eesmärkide ja käesoleva määruse artiklis 15 osutatud pikaajaliste strateegiatega;“.

4) Artikli 8 lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt:

„e) viis, kuidas olemasolevad poliitikasuunad ja meetmed ning kavandatavad poliitikasuunad ja meetmed aitavad saavutada määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi.“

⁺ ELT: palun sisestada dokumendis PE-CONS 27/21 (2020/0036(COD)) sisalduva määruse number.

5) Artikkel 11 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 11

Mitmetasandiline kliima- ja energiadialoog

Iga liikmesriik seab riigisiseste õigusnormide kohaselt sisse mitmetasandilise kliima- ja energiadialoogi, mille raames kohalikud omavalitsused, kodanikuühiskonna organisatsioonid, äriühinnad, investorid, muud asjaomased sidusrühmad ja üldsus saavad aktiivselt osaleda, arutada määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamise üle ning energia- ja kliimapoliitika jaoks kavandatud erinevaid – ka pikaajalisi – stsenaariume ning jälgida edasiminekut, välja arvatud juhul, kui liikmesriigis on juba sama eesmärki täitev struktuur. Sellise dialoogi raames võib arutada ka lõimitud riiklikke energia- ja kliimakavu.“

6) **Artiklit 15 muudetakse järgmiselt:**

a) ***lõige 1 asendatakse järgmisega:***

„1. Iga liikmesriik koostab ja esitab komisjonile 1. jaanuariks 2020 ning seejärel 1. jaanuariks 2029 ja edaspidi iga kümne aasta tagant pikaajalise strateegia, milles lähtutakse 30-aastasest perspektiivist ning mis on kooskõlas määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimanetraalsuse eesmärgiga. Liikmesriigid peaksid kõnealuseid strateegiaid vajaduse korral iga viie aasta tagant ajakohastama.“;

⁺ ELT: palun sisestada dokumendis PE-CONS 27/21 (2020/0036(COD)) sisalduva määruse number.

b) lõike 3 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) saavutada pikaajaline kasvuhoonegaaside heite vähenemine ja nende suurem neeldajates sidumine kõigis sektorites kooskõlas määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimanetraalsuse eesmärgiga, ***pidades silmas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) hinnangu kohaselt vajalikku kasvuhoonegaaside heite vähendamist ja neeldajates sidumise suurendamist, vähendada kulutõhusalt liidu kasvuhoonegaaside heidet ja suurendada neeldajates sidumist, püüeldes Pariisi kokkuleppes esitatud pikaajalise temperatuurieesmärgi poole, et saavutada liidus tasakaal kasvuhoonegaaside inimtekkelistest allikatest pärineva heite ja nende neeldajates sidumise vahel ning vajaduse korral saavutada pärast seda negatiivsed heitkogused;***“.

7) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) teave selle kohta, milliseid edusamme on tehtud lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas esitatud eesmärkide, sealhulgas määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimanetraalsuse eesmärgi, sihtide ja panuste elluviimisel ning nende elluviimiseks vajalike poliitikasuundade ja meetmete rahastamisel ja rakendamisel, sealhulgas ülevaade tegelikest investeeringutest võrreldes algselt eeldatud investeeringutega;“;

⁺ ELT: palun sisestada dokumendis PE-CONS 27/21 (2020/0036(COD)) sisalduva määruse number.

b) lõike 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon, keda abistab artikli 44 lõike 1 punktis b osutatud energialiidu komitee, võtab vastu rakendusaktid, millega nähakse ette käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe ülesehitus, vorm, tehnilised üksikasjad ning esitamise menetlus, sealhulgas metoodika energiatoetuste järkjärgulise kaotamise aruandluseks, eelkõige fossiilkütuste puhul, vastavalt artikli 25 punktile d.“

8) Artikli 29 lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) iga liikmesriigi edasimineku lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas esitatud eesmärkide, sealhulgas määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimanetraalsuse eesmärgi, sihtide ja panuste ning poliitikasuundade ja meetmete elluviimisel;“.

9) *Artikkel 45 asendatakse järgmisega:*

„Artikkel 45

Läbivaatamine

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule kuue kuu jooksul pärast iga Pariisi kokkuleppe artikli 14 alusel kokku lepitud üleilmse kokkuvõtte tegemist aruande, milles käsitletakse käesoleva määruse toimimist, selle panust energialiidu juhtimisse ja Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide saavutamisse, edasiminekut 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide ning määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamisel, energialiidu täiendavaid eesmärke ning kavandamis-, aruandlus- ja seiretegevust käsitlevate käesoleva määruse sätete vastavust muudele ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kokkuleppega seotud liidu õigusaktidele või otsustele. Komisjon lisab aruannetele asjakohasel juhul seadusandlikud ettepanekud.“

⁺ ELT: palun sisestada dokumendis PE-CONS 27/21 (2020/0036(COD)) sisalduva määruse number.

10) I lisa 1. osa muudetakse järgmiselt:

a) A jao punktis 3.1.1 asendatakse alapunkt i järgmisega:

„i) Poliitikasuunad ja meetmed, millega saavutatakse määruse (EL) 2018/842 kohane eesmärk, millele on osutatud käesoleva jao punktis 2.1.1, ning poliitikasuunad ja meetmed, mille eesmärk on järgida määrust (EL) 2018/841, ning mis hõlmavad kõiki peamisi heidet tekitavaid sektoreid ja sektoreid neeldajates sidumise suurendamiseks, pidades silmas määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimaneutraalsuse eesmärki.“;

b) B jakku lisatakse järgmine punkt:

„5.5. Kavandatavate poliitikasuundade ja meetmete panus määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamises.“

⁺ ELT: palun sisestada dokumendis PE-CONS 27/21 (2020/0036(COD)) sisalduva määruse number.

11) VI lisa punkti c alapunkt viii asendatakse järgmisega:

„viii) hinnang sellele, mil määral poliitikasuund või meede aitab saavutada määruse (EL) 2021/...⁺ artikli 2 lõikes 1 sätestatud liidu kliimaneutraalsuse eesmärki ja täita käesoleva määruse artiklis 15 osutatud pikaajalist strateegiat;“.

⁺ ELT: palun sisestada dokumendis PE-CONS 27/21 (2020/0036(COD)) sisalduva määruse number.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Komisjoni avaldused**LULUCFi sektori CO₂ sidujad ja 2030. aasta eesmärk**

ELi maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektor (LULUCF) nii tekitab kasvuhoonegaase kui ka seob CO₂ pinnasesse ja biomassi. Meie kliimaeesmärkide saavutamiseks on ülioluline taastada ja suurendada maa süsinikusidujate, st looduskeskkonna, sh puude, CO₂ sidumise võimet.

Selleks et EL saavutaks 2050. aastaks kliimaneutraalsuse, on vaja rohkem CO₂ sidujaid. Praeguse suundumuse ümberpööramiseks tuleb lühikese aja jooksul võtta kaugeleulatuvaid meetmeid. Komisjoni teatise „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine – investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“ kohaselt tuleb ja saab praegust suundumust muuta ning CO₂ sidumist tuleb 2030. aastaks suurendada 300 miljoni CO₂ ekvivalenttonnini.

Komisjon esitab ettepanekud LULUCFi määruse läbivaatamiseks kooskõlas kõnealuse eesmärgiga.

Õiguskaitse kättesaadavus

EL ja selle liikmesriigid on 25. juunil 1998 vastu võetud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Århusi konventsioon) osalised.

Täites määrusest (EL) 2018/1999 tulenevaid kohustusi, mis on seotud üldsuse kaasamisega riiklike energia- ja kliimakavade koostamisse ning pikaajaliste strateegiate üle peetavatesse konsultatsioonidesse, peaksid liikmesriigid tagama, et üldsusel on selliste kohustuste täitmata jätmise korral võimalus pöörduda kohtusse. See peab olema kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu asjakohase kohtupraktikaga, mis käsitleb õiguskaitse kättesaadavust keskkonnaasjades, ning täielikult järgima kohustusi, mille liikmesriigid on võtnud Århusi konventsiooni osalistena¹⁹.

¹⁹ Vt ka teatis „Keskkonnaasjades kohtu poole pöördumise võimaluste parandamine ELis ja selle liikmesriikides“ (COM(2020)0643).